

BESLUT
Dnr 77-2022

2023-01-18

Överklagande av Länsstyrelsen i Skåne läns beslut att fastställa valet till regionfullmäktige i Region Skåne och valet till kommunfullmäktige i Malmö kommun

Länsstyrelsen i Skåne län fastställde den 29 september 2022 utgången av valet till regionfullmäktige i Skåne län och den 28 september 2022 valet till kommunfullmäktige i Malmö kommun.

Valprövningsnämnden har i beslut den 7 december 2022 prövat Christel Reissner-Löfsteds överklagande i den del det rör riksdagsvalet.

Redogörelse för överklagandet

Christel Reissner-Löfstedt har överklagat Länsstyrelsen i Skåne läns beslut och anført i huvudsak följande.

Det har begåtts ett fel i vallokalen när hon skulle rösta. När hon kom till vallokalen var hon redan felaktigt avprickad och hon nekades sin demokratiska rätt att rösta.

Valmyndighetens och Valnämnden i Malmö kommuns yttranden

Valnämnden i Malmö kommun har yttrat sig och anført bl.a. följande.

Valnämnden har med anledning av det inträffade tagit kontakt med ordföranden i det aktuella valdistriktet som bekräftar att en person nekades att rösta. Av protokollet som fördes på det aktuella valdistriktet kan det även konstateras att en notering har gjorts om att en person nekades att rösta då denna redan var avprickad i röstlängden.

Anledningen till att en person som kommer för att rösta redan är avprickad i röstlängden kan bero på att röstmottagaren av misstag har prickat av på fel rad när en annan väljare har röstat. En annan orsak kan vara att personen i fråga har varit och röstat tidigare på valdagen och sedan kommit tillbaka för att rösta en gång till.

[]

I den aktuella vallokalen har man inte kunnat säkerställa att avprickningen i röstlängden är felaktig varför röstmottagarna inte haft möjlighet att göra någon korrigering. Röstmottagarna har således agerat i enlighet med föreskriven ordning när de nekat klaganden att rösta.

Oavsett orsaken till avprickningen är det givetvis alltid beklagligt när någon nekas att rösta. Valnämnden kommer vid framtida utbildningar fortsätta betona vikten av noggrannhet vid avprickning i röstlängden och tillhandahålla hjälpmedel vid hanteringen av denna.

Mot bakgrund av det ovan anförda avstyrker valnämnden bifall till överklagandet.

Valmyndigheten har yttrat sig och anfört bl.a. följande.

Av omständigheterna i ärendet framgår att klaganden anser att en felaktig avprickning skett i röstlängden. Detta styrks också av Valnämnden i Malmö kommuns yttrande vari också framgår att man i vallokalen inte kunnat säkerställa att avprickningen i röstlängden är felaktig varför röstmottagarna inte haft möjlighet att göra någon korrigerings.

En felaktig avprickning är enligt Valmyndigheten en avvikelse från föreskriven ordning.

Valmyndigheten har även redovisat en känslighetsanalys avseende valet till regionfullmäktige i Region Skåne och kommunfullmäktige i Malmö kommun och i den delen anfört följande.

Valet till regionfullmäktige

Känslighetsanalysen avser frågan om ytterligare en (1) röst i valet till regionfullmäktige i Region Skåne skulle kunnat ha inverkat på valresultatet.

Region Skåne är valkretsindelad. Det innebär att mandatet fördelas dels mellan partier, dels inom respektive parti mellan de olika valkretsarna. Marginalerna i antalet röster avseende det sista mandatet för Region Skåne var:

1. samtliga partier hade behövt ytterligare 404 eller fler röster för att få det sista mandatet i regionfullmäktige, och
2. samtliga partier hade behövt ytterligare 97 eller fler röster för att få det sista fasta mandatet i regionfullmäktige.

Sannolikheten för att en (1) röst i valet till regionfullmäktige i Region Skåne skulle kunna ha inverkat på valresultatet är därmed 0 procent.

Valet till kommunfullmäktige

Känslighetsanalysen avser frågan om ytterligare en (1) röst i valet till kommunfullmäktige i Malmö kommun skulle kunnat ha inverkat på valresultatet.

Malmö kommun är valkretsindelad. Marginalerna i antalet röster avseende det sista mandatet för Malmö kommun var:

1. samtliga partier hade behövt ytterligare 207 eller fler röster för att få det sista mandatet i kommunfullmäktige, och
2. samtliga partier hade behövt ytterligare 132 eller fler röster för att få det sista fasta mandatet i kommunfullmäktige.

Sannolikheten för att en (1) röst i valet till kommunfullmäktige i Malmö kommun skulle kunna ha inverkat på valresultatet är därmed 0 procent.

Valprövningsnämndens bedömning av överklagandet

Gällande rätt

Enligt 15 kap. 13 § första stycket vallagen (2005:837) ska Valprövningsnämnden upphäva ett val i den omfattning som det behövs och besluta om omval i den berörda valkretsens

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för har förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning, eller
2. om någon har hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Om rättelse kan åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället, enligt paragrafens andra stycke, uppdraga åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Bestämmelser om röstmottagning i vallokal finns i 9 kap. vallagen. Enligt 9 kap. 6 § ska röstmottagarna kontrollera bl.a. att väljaren enligt röstlängden har rösträtt vid valet och inte redan röstat. Efter denna kontroll ska valkuverten enligt 9 kap. 7 § läggas i valurnorna i väljarens närvaro och i samband därmed ska det antecknas i röstlängden att väljaren har röstat.

Valprövningsnämndens bedömning

Av utredningen i ärendet framgår att Christel Reissner-Löfstedt varit avprickad i röstlängden när hon kommit för att avge sina röster och att hon därför vägrades att rösta. Röstmottagarna har i och för sig gjort rätt när de vägrat Christel Reissner-Löfstedt att rösta. En anteckning i röstlängden utesluter dock inte att ett misstag kan ha begåtts, t.ex. genom att anteckningen rätteligen skulle ha avsett en annan person än den som faktiskt avprickats. Om så har skett är det fråga om en avvikelse från föreskriven ordning och givetvis beklagligt för Christel Reissner-Löfstedt.

För förordnande om omval eller rättelse genom annan mindre ingripande åtgärd krävs enligt vallagen att den konstaterade avvikelsen med fog kan antas ha inverkat på valutgången. Enligt Valmyndighetens känslighetsanalys är sannolikheten att en (1) röst skulle påverka valresultatet i de aktuella valen noll (0).

Valprövningsnämnden finner därmed att den avvikelse som möjligen har skett beträffande avprickningen av Christel Reissner-Löfstedt i röstlängden inte med fog kan antas ha inverkat på valutgången. Hennes överklagande ska därför avslås.

Valprövningsnämnden vill i detta sammanhang fästa uppmärksamheten på vikten av noggrannhet vid avprickning i röstlängden.

Valprövningsnämndens beslut

Valprövningsnämnden avslår överklagandet.

På Valprövningsnämndens vägnar

Annika Sandström
ordförande

Olle Molin
föredragande

Expedition

Christel Reissner-Löfstedt
Valmyndigheten
Länsstyrelsen i Skåne län
Valnämnden i Malmö kommun